

JAARVERSLAG 2019

VAN

STICHTING CAOP

TE

DEN HAAG

Vastgesteld door de directeur/bestuurder d.d. 25 juni 2020

Goedgekeurd door de Raad van Toezicht d.d. 25 juni 2020

Inhoudsopgave

	Pagina
BESTUURSVERSLAG	3
JAARREKENING 2019	
1 Balans en winst- en verliesrekening	20
2 Kasstroomoverzicht	22
3 Grondslagen van waardering van activa en passiva en resultaatbepaling	23
4 Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening	27
OVERIGE GEGEVENS	
Gebeurtenissen na balansdatum en controleverklaring	35

Algemeen

De stichting CAOP is het kennis- en dienstencentrum op het gebied van arbeidszaken in het publieke domein. Het CAOP is 1 januari 1995 opgericht en statutair gevestigd in Den Haag (Lange Voorhout 13), is geregistreerd in het handelsregister onder nummer 41158878 en heeft de volgende doelen:

- a. bijdragen leveren aan de (maatschappelijke) arbeidsvraagstukken van opdrachtgevers, door te fungeren als expertise- en ontmoetingsplatform voor werkgevers- en werknemersorganisaties en andere maatschappelijke organisaties;
- b. kennis en diensten aanbieden op het gebied van arbeidsverhoudingen, conflicthantering, (de vorming van) arbeidsvoorwaarden, medezeggenschap, arbeidsmarkt en arbeidskwaliteit;
- c. diensten verlenen ter ondersteuning van adviesorganen, beroeps- en bezwarencommissies en andere instanties, hieronder begrepen privaatrechtelijk vormgegeven rechtspersonen, waaraan door de overheid taken zijn opgedragen, of die een bijzonder orgaan van overleg zijn, op het gebied van aangelegenheden die de rechtspositie, arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhouding van het overheidspersoneel betreffen;
- d. diensten verlenen ter ondersteuning van instanties die een arbitrerende functie hebben in geschillen over aangelegenheden die op het onder c genoemde gebied betrekking hebben;
- e. documentatie en informatie verzamelen over onderwerpen en vraagstukken die betrekking hebben op de onder a en c genoemde gebieden waarop de stichting werkzaam is en het verzorgen van publieks- en persvoorlichting daarover.

Samenstelling bestuur en Raad van Toezicht

De stichting heeft een eenhoofdig bestuur, in de persoon van directeur-bestuurder dhr. N. Ph. Geelkerken. De Raad van Toezicht houdt toezicht op zijn beleid en op de algemene gang van zaken. Enkele besluiten van de directeur-bestuurder zijn statutair onderworpen aan voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht, zoals het vaststellen van de begroting, het jaarplan en dit jaarverslag.

Jaarverslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht telt acht leden. Zij worden benoemd op voordracht van de Samenwerkende Centrales Overheidspersoneel (SCO) en de Stichting Verbond Sectorwerkgevers Overheidspersoneel (VSO). De voorzitter wordt benoemd op voordracht van de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid (ROP).

De samenstelling van de Raad van Toezicht was in 2019 als volgt:

Voorzitter: mw. A.M.C. Eijnsink

Leden: dhr. M. Ouwehand, mw. S. Pijpstra, mw. C. Kervezee, dhr. H. Itzig Heine,
dhr. J.M. de Vries, dhr. R.C. Hunnego, mw. G.P.M. van Haren.

Vanwege langdurige afwezigheid van zowel de voorzitter als de directeur-bestuurder, heeft de Raad van Toezicht een waarnemend voorzitter uit zijn midden aangewezen in de persoon van mw. C. Kervezee, en heeft de Raad van Toezicht dhr. P. Banis, die samen met dhr. Geelkerken de directie CAOP vormt, bereid gevonden om als waarnemend directeur-bestuurder op te treden. Deze waarnemende periode duurde tot begin 2020, waarna de situatie zich weer normaliseerde.

In 2019 is er vier keer vergaderd met de (waarnemend) directeur-bestuurder. Daarnaast heeft er in januari 2019 een bijeenkomst plaats gevonden ter nadere kennismaking vanwege het relatief groot aantal nieuwe leden in de Raad van Toezicht. In de eerste bijeenkomst zijn ook algemene afspraken gemaakt. Zo is er afgesproken dat er eind 2019 een zelfevaluatie zou komen. Door het uitvallen van de voorzitter en de directeur-bestuurder is ervoor gekozen de zelfevaluatie uit te stellen tot 2020.

De belangrijkste onderwerpen die in 2019 zijn besproken, zijn de strategische koers en doorontwikkeling van de organisatie op diverse onderdelen (zoals communicatie en marketing, human resources, ICT en beveiliging, de leerstoelen en de thema's Betekenisvol werk en Duurzaam ontwikkelen), de financiële ontwikkeling van de organisatie, en bespreking en goedkeuring van het jaarverslag 2018 en het jaarplan en de begroting 2020. Ten slotte is er goed contact geweest met de ondernemingsraad; zo is er een gesprek geweest met de OR.

In het najaar van 2019 werd duidelijk dat de Stichting Verbond Sectorwerkgevers Overheidspersoneel (VSO) per 1-1-2020 zou ophouden te bestaan. Daarmee zou de grond onder enkele bepalingen in de statuten wegvallen, wat betekende dat de vertegenwoordiging in de Raad van Toezicht vanuit werkgeverszijde opnieuw diende te worden geregeld. Dat is gedaan door de statuten aan te passen aan de nieuwe situatie, waarbij de voordracht vanuit de VSO (drie leden) wordt overgenomen door de Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW, twee leden) en de kabinetssectoren (de Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door de minister van Justitie en Veiligheid, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Defensie; één lid). De statutenwijziging is in de eerste vergadering in 2020 voor goedkeuring aan de Raad van Toezicht voorgelegd.

Financiële auditcommissie

De auditcommissie beoordeelt, onder verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht, de financiële gang van zaken binnen de stichting. De auditcommissie komt bijeen voorafgaand aan de gezamenlijke vergadering van de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder. De financiële kwartaalrapportages vormen het vaste agendapunt van deze vergaderingen.

De samenstelling van de auditcommissie was in 2019 als volgt:

Voorzitter: dhr. A. Sieverdink

Leden: dhr. J.J.C. Debie

mw. S. Pijpstra

mw. G.P.M. van Haren.

In 2019 hebben de auditcommissie en de (waarnemend) directeur-bestuurder vier keer samen vergaderd. Behalve de bespreking van de financiële ontwikkeling van de organisatie en de verantwoording van de cijfers, is er ook aandacht geweest voor de (door)ontwikkeling van ICT en beveiliging (mede in relatie tot certificering voor Iso 27001), huisvesting en risicomanagement.

Verslag van de activiteiten in 2019 en vooruitblik 2020

1. Strategie

Ontwikkeling organisatie, positionering

Het CAOP wil bijdragen aan betekenisvol werk voor iedereen in het publieke, maar ook in het private domein. Werk dat in de ogen van werkenden ertoe doet, werk dat zeker in publieke en maatschappelijke organisaties het verschil maakt voor een ander of voor de samenleving als geheel, en waarin werkenden zeggenschap hebben over de inhoud van het werk. Want wie zijn werk als betekenisvol ervaart, is tevredener, meer betrokken en presteert beter.

Het CAOP verkent arbeidsmarktproblemen en helpt die oplossen, zowel voor het publieke als private domein, en zowel op landelijk, regionaal als lokaal niveau. Het verbindt partijen, het verandert door te agenderen, op te leiden en te faciliteren, en stuurt op maatschappelijk impact. De 'unique selling points' zijn:

- Het CAOP brengt wetenschappelijke kennis, beleid en praktijk bij elkaar.
- Het CAOP verbindt werkgevers en werknemers, sociale partners en organisaties.
- Het CAOP ondersteunt organisaties met zijn netwerk en ervaring, in en tussen sectoren.
- Het CAOP heeft vijf leerstoelen.
- Het CAOP heeft oog voor de integriteit en veilige opslag van data.

Het CAOP is een netwerkorganisatie, zowel organisatorisch als qua dienstverlening en samenwerkingsverbanden. Deze ontwikkeling wordt verder versneld en versterkt doordat het CAOP steeds vaker wordt gevraagd als verbinder tussen een toenemend aantal stakeholders op te treden om te adviseren en (complexe) arbeidsvraagstukken en -agenda's vorm te geven en te begeleiden.

Het CAOP wil bekend staan als een gezaghebbend centrum met hoogwaardige dienstverlening op het terrein van arbeidszaken. Van oudsher ligt de focus van de dienstverlening op het (semi-)publieke domein, maar de ambitie is om de komende jaren ook delen van de private sector te bedienen. Deze ontwikkeling is ingegeven door het feit dat de publieke en de private markt steeds meer naar elkaar toe groeien, en ook omdat het CAOP over deskundigheid beschikt waar in (delen van) de private sector behoefte aan is. In 2019 heeft dit onder meer geleid tot vergevorderde gesprekken die in 2020 moeten leiden tot de ondersteuning van het Sociaal Fonds Particuliere Beveiliging.

In de dienstverlening heeft het CAOP altijd opdrachtgevers geholpen om vraagstukken in de sectoren op te lossen. Omdat de sectoren in toenemende mate tegen vergelijkbare operationele uitdagingen en maatschappelijke vraagstukken aanlopen (personeelstekorten, impact willen maken, toepassing van technologie op het werk, integriteitsvraagstukken, leven lang ontwikkelen, de betekenis van werk voor werkenden), is het in toenemende mate mogelijk een breed platform te organiseren voor sectoren om ervaringen uit te wisselen en hen te adviseren.

Deze ontwikkeling betekent ook iets voor de organisatie van het CAOP. Er is steeds meer een gezamenlijke aanpak noodzakelijk op terreinen als productinnovatie, proposities, onderzoek en ondersteuning. Om dit mogelijk te maken, is de interne overlegstructuur aangepast en zijn afspraken aangescherpt. Het doel daarvan is dat de business (de bediening van opdrachtgevers) en de services (de professionele ondersteuning aan de business, die ook zelf vaak business-georiënteerde activiteiten

uitvoert) onderling en met elkaar nog nadrukkelijker tot een gezamenlijke, samenhangende agenda (kunnen) komen. Deze overlegstructuur is na de zomer 2019 gestart en wordt in 2020 voortgezet.

Overigens vormen sectorspecifieke vraagstukken (nog steeds) het zwaartepunt van de dienstverlening, die loopt via arbeidsmarktfondsen, cao-tafels, medezeggenschap, onderzoek en advies, communicatie en marketing, juridische advisering en financiële ondersteuning.

2. Dienstverlening

a. Sector Overheid

In 2019 heeft het CAOP als gewoonlijk arbeidsmarktfondsen, cao-overleggen, medezeggenschapsorganen en commissies ondersteund. Het aantal overleggen, commissies en meldpunten is fors toegenomen, en op diverse expertises en thema's is advies uitgebracht en zijn bijeenkomsten georganiseerd.

Het team benutte de kansen die in 2018 waren voorzien bij de veiligheidssectoren. Tevens is het Defensieoverleg voortgezet. Daarnaast zijn nieuwe leads in kaart gebracht.

In 2019 is gewerkt aan doorontwikkeling van de dienstverlening. Aan de hand van de behoefte van onze 'potentiële' klant heeft het team specifieke producten ontwikkeld. De uitrol van deze producten gebeurt in 2020.

In 2019 was er opnieuw een toenemende vraag naar (ambtelijke) secretarissen, zowel in de meest enge zin van het woord als de meest brede invulling ervan, bij huidige opdrachtgevers maar zeker ook bij andere overheidsinstellingen, zoals ministeries en daaraan gelieerde onderdelen. Vanwege deze toename is in 2019 een aantal nieuwe medewerkers aan het team toegevoegd om ook tegemoet te kunnen komen aan de behoefte in het marktsegment. Het CAOP verwacht dat deze lijn zich in 2020 voortzet.

Bij de juridische advisering en commissieondersteuning stond 2019 voor een belangrijk deel in het teken van de voorbereidingen op de normalisering van de ambtenarenstatus per 1 januari 2020. Dat heeft het CAOP de kans geboden haar diensten ook bij nieuwe overheidsopdrachtgevers onder de aandacht te brengen. Deze acquisitie-inspanningen hebben ertoe geleid dat de juridisch secretarissen per 1 januari 2020 diverse nieuwe (geschillen)commissies binnen de sectoren Rijk, Provincies en gemeenten mogen ondersteunen. Bij de Geschillencommissie Rijk hebben zich inmiddels ook zo'n 15 ZBO's aangesloten.

Bovendien is in 2019 door het ministerie van BZK de Subsidieregeling Stichting CAOP 2015 geëvalueerd met als resultaat dat de nieuwe Subsidieregeling Stichting CAOP 2020 is vastgesteld voor de duur van drie jaar. De subsidieregeling omvat hoofdzakelijk een voortzetting van de activiteiten die ook gedurende de voorgaande jaren werden gesubsidieerd.

De bestaande dienstverlening op het terrein van integriteit is grotendeels voortgezet. Integriteit is een onderwerp dat in 2019 veelvuldig media-aandacht heeft gekregen. Niet alleen binnen de overheid, en specifiek nog bij politieke ambtsdragers, maar ook buiten de overheid. Daardoor kon het team aan meerdere (nieuwe) opdrachtgevers bestaande diensten verlenen, zoals voorzien in een externe

vertrouwenspersoon, het leveren van (maatwerk)trainingen en het voorzitten, adviseren, en ondersteunen van integriteitscommissies. Een aantal grotere opdrachten is in 2019 uitgevoerd voor de ministeries van Financiën, BZK, SZW, JenV en de gemeente Den Haag.

De door het CAOP georganiseerde 'Dag en Nacht van de Integriteit' begint een vast onderdeel van het dienstenpakket te worden. In 2019 is dit evenement opnieuw georganiseerd en de voorbereidingen voor 2020 zijn inmiddels gestart.

Op het terrein van medezeggenschap zijn verdere keuzes gemaakt in het aanbod van opleidingen. De opleidingen die worden verzorgd op basis van open inschrijving, zijn in omvang teruggebracht, omdat de geplande opleidingen te vaak moesten worden afgezegd. Er wordt hard gewerkt aan acquisitie en steeds vaker wordt daarbij ook actief gebruik gemaakt van sociale media, in samenwerking met de afdeling C&M. De concurrentie op deze opleidingsmarkt is groot. Het streven is meer grotere maatwerktrainingen en adviesopdrachten binnen te halen om daarmee meer impact te kunnen maken in het constructieve overleg tussen werkgevers en werknemers, en om een stabielere inzet en omzet te realiseren. Daarnaast worden de betrokken trainers/adviseurs inmiddels ook breder ingezet op andere thema's.

b. Sector Onderwijs

Ook in 2019 zijn diverse arbeidsmarktfondsen, besturen, registers en overleggen ondersteund, waaronder het Arbeidsmarktplatform Primair Onderwijs, Voion (arbeidsmarktfonds voor het voortgezet onderwijs), SOM (arbeidsmarktfonds voor het mbo), SoFoKleS (arbeidsmarktfonds voor universiteiten, academische ziekenhuizen en onderzoekinstellingen), de Schoolleidersregisters PO en VO, en de Stichting van het Onderwijs. Binnen de arbeidsmarktfondsen zijn projecten en onderzoeken uitgevoerd over thema's als: vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, duurzame inzetbaarheid, professionele ontwikkeling, participatiebanen, werkdruk, ontwikkeltijd, mobiliteit en sociale innovatie. Met de uitkomsten van deze projecten en onderzoeken hebben de projectleiders, adviseurs en onderzoekers een bijdrage geleverd aan het beter functioneren van de onderwijsarbeidsmarkt. Ook hebben ze verandering gestimuleerd binnen onderwijsteams, scholen, onderwijsinstellingen, regionale samenwerkingen en op landelijk niveau.

Eind 2018 is in opdracht van de arbeidsmarktfondsen voor het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs dankzij subsidie van het ministerie van OCW extra ingezet op ondersteuning van regio's. Scholen, opleiders en andere partijen in de regio worden gestimuleerd om samen te werken aan een regionale aanpak van het lerarentekort. Deze inzet is in 2019 voortgezet en in 2020 zijn de activiteiten uitgebreid naar het middelbaar beroepsonderwijs (via SOM). Daarnaast is het CAOP in opdracht van OCW ook aan de slag gegaan als procesregisseur op het gebied van het lerarentekort.

Op verzoek van het ministerie van OCW heeft het CAOP activiteiten van de in 2018 opgeheven Onderwijscoöperatie voortgezet. Dit zijn het Lerarenontwikkelfonds (LOF), MBO pioniers, Leraar24 en de Bevoegdheidscommissie nieuwe vakken VO. LOF zou in 2020 eindigen, maar wordt dankzij een aangenomen motie ook in het schooljaar 2020/2021 voortgezet. Hierbij is de mbo-sector toegevoegd als doelgroep. Ook Leraar24 wordt voortgezet en in 2020 start de integratie met Leraar.nl. De Bevoegdheidscommissie zou in april 2020 ophouden te bestaan, maar dit zal vermoedelijk één jaar later worden. Dat zou betekenen dat de ondersteuning door het CAOP ook wordt voortgezet.

Het is het CAOP gelukt na een openbare aanbesteding toegelaten te worden tot drie percelen voor onderzoek bij het ministerie van OCW. Zo is in 2019 een onderzoeksopdracht verkregen voor een

internationale vergelijking naar onderwijstijd. Het CAOP draagt ook bij aan de Kennisrotonde van het NRO (Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek). Hier komen onderzoeksvragen van onderwijsprofessionals aan bod. Met de antwoorden voor de Kennisrotonde draagt het CAOP op een actieve manier bij aan de kenniscirculatie in de onderwijssector.

Voor onderzoek, advies en projectmanagement en reguliere kennisdeling op actuele thema's heeft het team ook intensief samengewerkt met de CAOP Leerstoelen, specifiek de leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt. Vanuit deze leerstoel is de publicatie 'Onderwijs aan het werk – 2018' uitgebracht met analyses, feiten en visies over het werken in het onderwijs. In vervolg op deze publicatie zijn diverse expertmeetings georganiseerd. De voorbereidingen voor de volgende editie 'Onderwijs aan het werk' zijn eind 2019 in samenwerking met het CAOP gestart. Deze editie verschijnt in het voorjaar van 2021.

c. Sector Zorg, Cultuur en Sport

Het CAOP wil opdrachtgevers helpen een bijdrage te leveren aan goede zorg in Nederland. De factor 'arbeid' staat hierin centraal. Dit betekent: voldoende en gekwalificeerde mensen die in de zorg werken, waarbij werkgevers en werkenden op een goede manier met elkaar in dialoog zijn over de onderwerpen die er voor hen toe doen, zoals passende omstandigheden, voorwaarden, en werk dat zodanig is georganiseerd dat het voor werkenden betekenisgevend is.

Het CAOP heeft een sleutelpositie in het tot stand brengen en intensiveren van brancheoverstijgende samenwerking bij diverse uitdagingen waar de sector voor staat. Daarom is ook in 2019 voortgebouwd op activiteiten zoals de Zorginspirator, voorheen het Loopbaanportal (www.zorginspirator.nl), YouChooz (www.youchooz.nl), het onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn (www.azwinfo.nl), Onderwijs op maat en de Atlas voor competentieontwikkeling. Verder zijn er acht arbeidsmarktfondsen binnen de diverse branches van zorg, cultuur en sport ondersteund. In 2020 worden alle brancheoverstijgende initiatieven voortgezet en ondersteunt het team zeven arbeidsmarktfondsen.

De samenwerking met partners als FCB (Jeugdzorg, Sociaal Werk en Kinderopvang), RegioPlus (regionale werkgeversorganisaties in zorg en welzijn), IZZ, FWG en Kennisland is voortgezet in diverse (onderzoeks)projecten en initiatieven. Ook de samenwerking met het ministerie van VWS is verder uitgebouwd. Dit is onder andere terug te zien in de voortzetting van de Arbeidsmarktagenda 2023 'Aan het werk voor ouderen' en de Landelijke Actietafel die vanuit het VWS-actieprogramma 'Werken in de Zorg' is ontstaan. Beide programma's worden door het CAOP ondersteund, ook in 2020.

Het CAOP voerde branchespecifieke projecten uit, zoals de 'KwaliteitsImpuls' Ziekenhuizen, 'Onderwijs op maat' voor de gehandicaptenzorg en VVT, en diverse activiteiten rondom het thema veiligheid voor ziekenhuizen, umc's en de huisartsenzorg. Een aantal hiervan eindigde in 2019, maar de activiteiten binnen de thema's Veiligheid en 'Onderwijs op maat' worden in 2020 verder uitgebouwd. Waar mogelijk worden ze ook verbreed naar andere branches en sectoren.

In de sectoren cultuur en sport versterkte het CAOP het partnerschap met sociale partners, gelieerd aan de door CAOP ondersteunde arbeidsmarktfondsen. Dit heeft voor de sector cultuur geresulteerd in vervolgoopdrachten van het Fonds Podiumkunsten rondom de Fair Pay, en van Platform ACCT. In 2020 wordt verder geïnvesteerd in de samenwerkingsrelaties in deze sector.

Het CAOP probeert ook meer samenwerking en verbindingen te stimuleren in de brede sector Sport. Dit heeft eerder geleid tot een (goedgekeurde) ESF-subsidie 'Voor de Sport van Morgen' voor de periode 2019-2021. Als vervolg op deze inspanningen waren er in 2019 meerdere gesprekken om de samenwerking tussen de sector van de Sportverenigingen met de sector Sport (als in cao Sport) vanuit het arbeidsmarktfonds voor de sport te verkennen. Het CAOP ondersteunde hierbij en zal dit proces ook in 2020 verder begeleiden. Voor dit doel zijn ook contacten gelegd met de directie Sport van VWS. Deze contacten worden in 2020 voortgezet.

3. Organisatieontwikkeling

a. Klanttevredenheid

Het CAOP streeft naar een hoge mate van klanttevredenheid en voert daarom sinds 2015, naast de gebruikelijke klantgesprekken bij grote accounts, een klanttevredenheidsonderzoek (kto) uit bij accounts van kleinere en/of kortdurende omvang.

Uit de kto-respons blijkt dat klanten grotendeels tevreden zijn over de producten en diensten van het CAOP. Gemiddeld beoordelen onze klanten onze dienstverlening met een 8,1. Wel is dit cijfer gebaseerd op een relatief klein aantal kto's (responspercentage was 36%), wat betekent dat de uitkomsten met enige voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd.

Reden voor de lage respons is dat opdrachtgevers niet altijd bereid zijn een klanttevredenheidsformulier in te vullen.

Specifiek per opdracht worden verbeterpunten uit de uitvraag gehaald; generiek valt er geen leerpunt uit de kto's te destilleren.

Op basis van de respons kan worden gezegd dat ruim driekwart van de klanten tevreden of zeer tevreden is over het CAOP (78% tegenover 75% in 2018). Klanten reageren overwegend positief op de vraag of ze het CAOP zouden aanbevelen bij een vriend of collega. Op een schaal van 1 tot 10 is de gemiddelde score bij deze vraag 7,6 (in 2018 was dat 8,0). In de open antwoorden geven klanten aan het CAOP te zien als 'betrouwbare partner' met een 'groot netwerk' en 'deskundigheid'.

Naast kto's zijn er in 2019 ook klantgesprekken gevoerd met grote opdrachtgevers. In deze gesprekken zijn verschillende onderwerpen aan bod gekomen, zoals tevredenheid over de dienstverlening, de kosten van de dienstverlening, en tevredenheid over de medewerkers van het CAOP. Klanten geven aan tevreden te zijn over de dienstverlening van het CAOP. Zij geven de dienstverlening gemiddeld een dikke voldoende, een 7,5. Ze zijn het meest tevreden over de bestuursondersteuning, de medewerkers van het CAOP, het secretariaat en de samenwerking en afstemming.

In 2020 is klanttevredenheid opnieuw een van de pijlers van het jaarplan. Eind 2019 is nog eens gekeken naar de kto-doelen en de manier waarop het CAOP klanttevredenheid meet. Dit heeft geleid tot een gewijzigde doelstelling en aanpak. Het streven is nu dat 80% van de opdrachtgevers het CAOP aanbeveelt. Hiervoor wordt de klanttevredenheid bij alle (actieve) opdrachtgevers gepeild. Via deze peiling wil het CAOP een antwoord op (minimaal) de volgende vijf vragen:

- Wat gaat er goed volgens de opdrachtgever?
- Wat kan er beter volgens de opdrachtgever?
- Hoe kijkt het CAOP zelf terug op de opdracht?
- Hoe tevreden is de opdrachtgever over het CAOP?

- Zou de opdrachtgever het CAOP aanbevelen?

Per kwartaal worden de uitkomsten gebundeld tot een managementrapportage.

b. Kennisinfrastructuur en –thema's

Als kennisintensieve organisatie is het voor het CAOP van belang dat de juiste kennis op het juiste moment bij de juiste mensen aanwezig is. In 2019 is de ondersteunende kennisinfrastructuur doorontwikkeld. Net als in 2018 zijn via InSite (het intranet) wekelijks KennisAlerts gedeeld, begin 2020 omgedoopt in PublicatieAlerts. Hiermee worden collega's geïnformeerd over relevante nieuwe publicaties. Hetzelfde geldt voor de Kennisportal waarin deze publicaties en andere informatie worden ontsloten.

Na het vertrek van het hoofd van de afdeling (najaar 2019) is besloten om de afdeling Kennis onder te brengen bij de Vakgroep Onderzoek, die sindsdien de Vakgroep Onderzoek en Kennis heet, met als doel de samenhang tussen onderzoek en kennis verder te borgen. De vakgroepleden maken organisatorisch deel uit van teams in de clusters Onderwijs, Zorg en Overheid, waarmee de inhoudelijke relatie met de dienstverlening in de sectoren eveneens is geborgd.

In 2019 is de visie op duurzaam ontwikkelen gepubliceerd. Deze is op de Prinsjesdagbijeenkomst aan relaties van het CAOP gepresenteerd. De visie wordt op meerdere wijze ingezet en er is een aantal proposities uitgewerkt. Ook is er een online campagne gestart. Het doel van deze campagne is onder meer om in beeld te komen bij nieuwe organisaties en instellingen. Daarnaast wordt op sectorniveau gekeken waar specifieke mogelijkheden liggen.

Vanuit het brede thema 'Technologie en werk' heeft het CAOP verbinding gelegd met verschillende klanten en stakeholders (intern en extern). Dit heeft tot een aantal concrete (kennis)producten geleid. Zo zijn er workshops georganiseerd voor de ondernemingsraden en is er een CAOP-praatplaat ontwikkeld die breed wordt ingezet om het onderwerp Technologie en werk met klanten en stakeholders bespreekbaar te maken. Verder is op de nieuwe CAOP-website een themapagina Technologie en werk ingericht. Daarnaast heeft het CAOP diverse keren een inleiding verzorgd op dit thema, bijvoorbeeld voor een bijeenkomst Toekomst Ouderenzorg van het ministerie van VWS en een bijeenkomst over werk en digitalisering van de Politieonderwijsraad. Ook is er op dit thema nauw samengewerkt met de stichting CAOP Leerstoelen (bijvoorbeeld via rondetafelsessies en de denktank Technologie en arbeidsmarkt). Tot slot heeft het team verschillende blogs, een promotiefilm en artikelen voor vaktijdschriften gemaakt en gepubliceerd.

Voor het brede thema 'Betekenisvol werk' is als vervolg op de verhalenbundel die in mei 2019 verscheen, een enquête gehouden (uitgevoerd door Kantar) onder ruim 1.000 medewerkers in de zorg, het onderwijs, bij de rijksoverheid en in de veiligheidsskolom. De resultaten geven een kwantitatieve onderbouwing van het concept 'betekenisvol werk', zowel in de zin van wat mensen betekenisvol werk vinden, als ook de mate waarin dit aanwezig is in hun werk. Van de uitkomsten van de enquête is verslag gedaan in het onderzoeksrapport 'Samen werken aan betekenisvol werk. Verkenning naar wat werk betekenisvol maakt in de publieke sector' (CAOP, 2019). Op basis van de onderzoeksresultaten is ook een infographic gemaakt, die is geplaatst op de website van het CAOP. Het rapport is begin 2020 gepresenteerd tijdens het debat 'Veranderende overheid, veranderende samenleving: de professional centraal in betekenisvol werk', een bijeenkomst van de stichting CAOP Leerstoelen.

CAOP Leerstoelen:

De vijf bijzondere leerstoelen van het CAOP verbinden wetenschap met beleid en praktijk en werken vanuit een gezamenlijke meerjarenagenda: 'Transformaties en verschuivingen in het publiek domein. Consequenties voor kwaliteit van arbeid en arbeidsverhoudingen'. Deze agenda is in 2018 geactualiseerd en loopt tot en met 2021.

In de meerjarenagenda komen de algemene ontwikkelingstendensen in het publieke domein tot uiting in drie centrale spanningsvelden op verschillende niveaus:

1. Effectiviteit versus legitimiteit van overheidshandelen (de verhouding tussen overheid en burger)
2. Zekerheid versus flexibiliteit in arbeidsverhoudingen en personeelsbeleid (de verhouding tussen werkgever en werknemer)
3. Decentralisatie versus integraliteit van bestuur (de verhouding tussen de verschillende bestuurlijke niveaus)

De drie spanningsvelden komen op verschillende manieren terug in de activiteiten van en de relaties tussen de leerstoelen. Waar dat relevant is, zoeken de leerstoelen nadrukkelijk samenwerking en synergie, zowel met elkaar, en in leeropdrachten, als met het CAOP en externe deskundigen.

De Leerstoel Productiviteit in de Publieke sector

Deze leerstoel is beëindigd omdat de vijfjaartermijn per 1 december 2019 was verlopen en de BZK-subsidie daarom is stopgezet.

Fusie leerstoelstichtingen

De stichtingsvormen van de bijzondere leerstoelen zijn per 1 januari 2020 om doelmatigheidsredenen gefuseerd. Deze administratieve aanpassing heeft geen invloed op de onafhankelijkheid van de vier afzonderlijke leerstoelen.

Publicaties en activiteiten

Voor een integraal overzicht van activiteiten, publicaties en andere media-uitingen wordt verwezen naar de jaarverslagen van de leerstoelen in 2019. Als voorbeeld worden hier twee publicaties uitgelicht:

- Vanuit de Albeda Leerstoel is de vijfde editie van de 'Staat van de ambtelijke Dienst' (STAD) verschenen in juni 2019. STAD 2019 gaat over 'Technologische en sociale innovatie'. Dit thema is het vervolg op het programma 'Technologische ontwikkelingen in arbeidszaken', dat de leerstoelen in 2017 zijn gestart. Het thema is verbonden met andere CAOP-producten die in 2020 worden aangeboden, zoals de Collegetour Technologie en Werk die medio 2020 start. De centrale overweging bij de publicatie en programmering van STAD, is dat technologische ontwikkelingen succesvoller kunnen worden geïmplementeerd wanneer er naast technologie ook aandacht is voor sociale innovatie.
- Vanuit de Leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt zijn eind 2019 de voorbereidingen voor de tweede editie van de publicatie 'Onderwijs aan het Werk' gestart. De publicatie kent twee hoofdthema's: Arbeidsmarkt leraren en Arbeidsverhoudingen onderwijs.

c. Kwaliteit

Kwaliteitsmanagement

In 2019 heeft het CAOP verder gewerkt aan kwaliteitsmanagement met als doel om eind 2019 het ISO 9001-certificaat te behalen. Dit doel is gerealiseerd: het CAOP is voor de komende drie jaren ISO 9001-gecertificeerd door Lloyd's Certiked. Binnen het ISO 9001 Certiked model ligt de focus op klanten, relaties en overige stakeholders, context van de organisatie, mensen, leiderschap, wijze van organiseren, dienstverlening en resultaten. Dit alles met als doel om structureel en aantoonbaar te leren en te evalueren. Lloyd's was lovend over de wijze waarop het CAOP kwaliteitsmanagement op strategisch, tactisch en operationeel niveau heeft geïntegreerd.

In 2019 hield de directie samen met de kwaliteitsmanager de regie op kwaliteitsmanagement. Meerdere onderdelen van het Certiked model zijn procesmatig aangepast, bijvoorbeeld rondom risicomangement, lerende organisatie, klanttevredenheid en leveranciersmanagement.

In 2019 zijn er twee rondes met interne audits geweest om de werking van kwaliteitsmanagement binnen het CAOP te toetsen. Dit leverde zowel positieve feedback op als verbeterpunten. Ook zijn in 2019 twee 'management reviews' uitgevoerd (in februari en oktober). Het doel van een management review is om de effectiviteit van het kwaliteitsmanagementsysteem te beoordelen en te verbeteren door op directieniveau op een gestructureerde wijze terug te kijken. Het resultaat van deze reviews is gebruikt voor de bijsturing van beleid, de organisatie en de processen van het CAOP. De voortgang van de geformuleerde verbetermaatregelen is geagendeerd in de MT-overleggen en in het directieoverleg. Dit proces gaat in 2020 door. Eind 2020 houdt Lloyd's Certiked een monitoringscontrole bij het CAOP.

d. Huisvesting, facilitair

In 2019 is het leveranciersmanagement verder geïmplementeerd. Er kwam een nieuwe leverancier voor de catering en met hulp van een intermediaire organisatie op het gebied van facilitair management kwam er een nieuw contract tot stand voor de schoonmaak. In 2020 wordt het contract met de beveiligingsorganisatie herzien.

Verder is het nieuwe facilitair management informatiesysteem Axxerion geïmplementeerd voor zaalreserveringen. Als dit proces is afgerond, zullen in 2020 ook de meldingen (bij ICT en facilitair) en de in-, door- en uitstroom van personeel in Axxerion worden verwerkt.

De huisvesting was in 2019 een punt van aandacht. Het vergadercentrum draaide volop, het aantal medewerkers nam begin 2019 toe en er was een aantal wisselingen van huurders. In februari 2019 is een van de grote vergaderzalen omgezet naar een ruimte voor flexplekken om voldoende werkplekken voor de medewerkers te kunnen garanderen.

In de zomer zijn conform het meerjarenonderhoudsplan veel werkzaamheden in het pand uitgevoerd. Zo is buiten het schilderwerk gedaan, is een nieuw alarm- en toegangssysteem aangelegd en is de vloerbedekking vernieuwd in de gangen en op de trappen.

e. ICT

Eind 2018 is een groot ICT-moderniseringsproject gestart waarbij veel systemen vernieuwd of geüpdatet worden. In 2019 is in dit traject grote voortgang geboekt. De laatste stap, de inrichting van een moderne

werkplek met Office 2016, is na een vertraging gestart in het najaar van 2019. Het project zal naar verwachting medio 2020 afgerond worden.

De bedrijfscontinuïteit is verbeterd door een kopie van de belangrijkste data in een extern datacentrum te plaatsen. Met deze kopie is het mogelijk om bij een calamiteit de ICT-omgeving van het CAOP weer in de lucht te brengen. In december 2019 is het uitwijkscenario voor het eerst getest. Daarbij is gebleken dat het 'restoren' van de omgeving met enige beperkingen werkt. In 2020 wordt het geheel afgerond en opnieuw getest.

Het netwerk is opgedeeld in een aantal virtuele netwerken. Een daarvan is een WiFi-netwerk voor gasten, dat alleen toegang geeft tot internet en dat gescheiden is van het WiFi-netwerk voor CAOP'ers.

In december 2019 zijn de verouderde (monochrome) printers vervangen door nieuwe multifunctionele kleurenprinters van Xerox.

f. Informatisering en automatisering (I&A)

I&A heeft in 2019 de voorbereidingen getroffen voor de aanschaf van een Enterprise Content Managementsysteem (ECM) om uit te rollen in de organisatie. Dit was nodig omdat de huidige mappenstructuur steeds moeilijker beheersbaar wordt. Het intensieve keuzetraject met een Programma van eisen, offerte-uitvraag en proof of concept, heeft in februari 2020 geleid tot de aanschaf van M-Files.

Daarnaast heeft I&A nog diverse andere keuzeprocessen voor vernieuwingen uitgevoerd, zoals voor het printerpark en de 'handheld' opnameapparaten voor secretarissen.

Ook heeft I&A de contacten onderhouden met alle beheerders van applicaties die niet door ICT worden beheerd, en I&A heeft hen geadviseerd over het beheer en de beveiliging ervan.

Het functioneel beheer van het documentmanagementsysteem JOIN heeft veel aandacht gevraagd vanwege de toegenomen vragen van opdrachtgevers die hiervan gebruik maken.

Beveiliging

In 2019 is flinke voortgang geboekt op het traject dat moet leiden tot certificering voor ISO 27001. Onder begeleiding van een externe adviseur is het IB-beleid geherformuleerd, zodat het voldoet aan ISO 27001.

Parallel hieraan heeft het team een aantal verbeteringen doorgevoerd op het gebied van beveiliging. Het gaat daarbij onder meer om de modernisering van ICT, de realisatie van de uitwijk, het opstellen van een bedrijfscontinuïteitsplan, de realisatie van gescheiden netwerken, inclusief een scheiding tussen het interne WiFi-netwerk en het WiFi-netwerk voor gasten, de inrichting van een next generation firewall, de voorbereiding van de aanschaf van veilige printers begin 2020 (met follow-me systeem), het vervangen van de noodstroomvoorziening en het voorbereiden van een awareness campagne die wordt uitgevoerd in 2020.

In 2019 hebben zich negen beveiligingsincidenten voorgedaan, waarvan drie datalekken. Alle drie de datalekken zijn gemeld aan de opdrachtgever. In alle gevallen zijn de incidenten opgelost, en is het lek gedicht zonder verdere schade voor het CAOP, opdrachtgevers of voor personen betrokken in de datalekken. De incidenten zijn geëvalueerd en waar mogelijk zijn maatregelen genomen om herhaling te voorkomen.

Als er sprake is van een (mogelijk) datalek, wordt de Functionaris Gegevensbescherming (FG) erbij betrokken. De FG constateerde dat de medewerkers zonder enige schroom een beveiligingsincident melden en er geen angstcultuur heerst. In de awareness campagne zullen we deze houding positief waarderen.

Persoonsgegevens/AVG

In 2019 waren twee FG's actief binnen het CAOP. De rol van de FG is om onafhankelijk toezicht te houden op de naleving van de AVG in de organisatie en te signaleren wanneer dit niet gebeurt. Het is een continu proces van 'halen en brengen'. Daarbij geldt dat het hier gaat om menselijk handelen en niet om een geautomatiseerd proces, waardoor het belang van bewustwording en bewust blijven van de AVG-richtlijnen de grootste succesfactor is maar tegelijkertijd ook het grootste risico vormt.

De ene FG heeft met name de interne afdelingen als aandachtsgebied en de andere FG de fondsen en externe klanten. In 2019 controleerden de FG's op:

1. compleetheid van de in het register opgenomen verwerkingsactiviteiten;
2. naleving van de afgesproken procedures (er is een steekproef gehouden om te controleren op bewaartermijnen en vernietiging van gegevens, toegang tot de gegevens en de gebruikte tools);
3. het privacystatement van websites.

Om gericht toezicht te houden op de naleving van de AVG, hebben de FG's in 2019 toezichtgesprekken gevoerd met de secretarissen van de fondsen, met AVG-contactpersonen, teamverantwoordelijken en projectleiders.

Om de organisatie te informeren en adviseren over de AVG, hebben de FG's in 2019 een bijeenkomst georganiseerd voor de AVG-contactpersonen en een bijeenkomst voor de gebruikers van het register. Regelmatig verschijnen er artikelen op InSite waarin aandacht is voor een specifiek privacy-onderdeel. Daarnaast benaderen collega's de FG's zeer regelmatig met vragen over de AVG.

Toch blijkt de aandacht voor de AVG niet overal in de organisatie aanwezig te zijn. Met een aantal afdelingen is in 2019 een gesprek gevoerd en daarbij is geconstateerd dat deze afdelingen onvoldoende zicht hebben op de activiteiten en werkzaamheden waarbij persoonsgegevens worden verwerkt. Veelal wordt deze lacune overigens veroorzaakt door personeelsverloop. Op ons verzoek inventariseren deze afdelingen hun werkzaamheden op privacy-aspecten en vervolgens zullen ze in overleg met de FG's actie ondernemen.

Privacy by design:

De FG's zien dat er binnen het CAOP veel online tools en applicaties worden gebruikt. Bij de aanschaf van applicaties werd in het verleden (en wordt soms ook nu nog) de afdeling I&A/ICT niet altijd betrokken. Het risico bestaat dat de applicaties niet voldoen aan de beveiligingseisen en dat er hierin onvoldoende aandacht is voor privacy. Zowel bij de aanschaf van applicaties, bij de start van een project als bij nieuwe klanten en opdrachten (huurders, commissies) is het noodzakelijk dat men aandacht heeft voor de AVG-aspecten en hiervoor ook tijd en geld reserveert.

Toezicht 2020:

Voor 2020 is er een nieuw toezichtplan opgesteld waarin vooral aandacht is voor de volgende vormen van toezicht:

1. Controle op compleetheid van de in het register opgenomen verwerkingsactiviteiten en de vermelding van bewaartermijnen

2. Controle op de vermelde beveiligingsmaatregelen bij verwerkers en vermelding van de subverwerkers
3. Controle op de daadwerkelijk getroffen beveiligingsmaatregelen bij verwerkers en subverwerkers (via een steekproef)
4. Advies over de bewaartermijnen en richtlijnen opstellen hiervoor

In 2020 zullen de FG's samen met het IBF-team een awareness campagne houden over beveiliging en privacy. Daarbij zal extra aandacht zijn voor het informeren van nieuwe medewerkers.

g. Human resources

Er is in 2019 veel aandacht geweest voor de ontwikkeling van de medewerkers van het CAOP. Op individueel niveau gebeurde dat via diverse trainingen en opleidingen. Op organisatieniveau was er aandacht voor project- en procesmanagement en intervisie (waaronder de opleiding tot begeleider van intervisie). Ook heeft het team HRM opnieuw een Summerschool georganiseerd, die goed is bezocht. Alle scholingsmogelijkheden zijn uitgewerkt in een visuele weergave van ontwikkelmogelijkheden binnen het CAOP.

In 2019 is HRM een traject gestart vanuit de gedachte van de 'route' (employee journey) die medewerkers binnen en buiten onze organisatie doorlopen. Aan de hand van deze route willen we werken aan het werkgeversimago van het CAOP in een steeds krappere wordende arbeidsmarkt. Vanuit die gedachte heeft HRM een nieuw inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers opgezet, een medewerkersonderzoek uitgevoerd en een eerste stap gezet tot verbetering van de personeelsplanning op (toekomstig) werk van het CAOP.

Het medewerkersonderzoek is in december uitgevoerd en zal begin 2020 met de hele organisatie worden besproken. De respons was ruim 78%, gelijk aan de vorige meting in 2016. Uitkomsten op hoofdlijnen:

- Medewerkers geven het CAOP als werkgever een ruime voldoende (scores: 7,4 op Tevredenheid, 7,2 op Werkgeverschap en 7,2 op Bevlogenheid – scores die bijna identiek zijn met die uit 2016).
- Uitkomsten op hoofdlijnen zijn dat CAOP-ers trots zijn op hun arbeidsvoorwaarden en klantgerichtheid, en het feit dat ze flexibel kunnen werken. In 2016 waren dat dezelfde trofspunten.
- Verbeterpunten: medewerkers geven aan dat er in 2020 verbeteringen denkbaar zijn in de interne samenwerking, interne communicatie en leiderschap. In 2016 waren de verbeterpunten: visie en doelen, interne communicatie en interne samenwerking.

Naast de genoemde beleidsmatige veranderingen zijn een aantal cao-wijzigingen doorgevoerd. Zo kwam er een nieuwe regeling voor woon-werkverkeer en dienstreizen. Samen met cao-partijen is gekozen voor een duurzame, gebruikersvriendelijke en flexibele reisoplossing. Ook is gewerkt aan de verdere digitalisering van HR. Zo zijn diverse HR-processen ondergebracht in een nieuw en toekomstbestendig personeelsinformatiesysteem.

In 2020 gaat HRM verder met het strategisch personeelsbeleid, het strategisch opleidingsbeleid en het thema leiderschap. Daarnaast wordt de nieuwe wetgeving (WAB) geïmplementeerd in HR-processen.

h. Communicatie, Marketing en Profilering

In het voorjaar van 2019 is de nieuwe positionering in de markt geïntroduceerd. De introductie startte met het event 'Samen werken aan betekenisvol werk' voor opdrachtgevers en relaties, waar de bundel '17 verhalen over betekenisvol werk' werd uitgereikt. Vervolgens startte een online marketing campagne om zichtbaarheid bij huidige opdrachtgevers en een nieuwe doelgroep te genereren. Dit heeft onder meer geleid tot veel leads van (potentiële) klanten die geïnteresseerd zijn in het onderwerp 'Betekenisvol werk'.

Dit is een nieuwe aanpak voor het CAOP. Via een gerichte (online marketing) contentstrategie wordt content op een doordachte manier aan de doelgroep gepresenteerd, en zo wordt geprobeerd op basis van inhoud interesse te wekken voor het CAOP.

In het voorjaar van 2019 is ook de nieuwe website gelanceerd waarop cases en testimonials staan, bedoeld om leads te genereren. Tijdens de Prinsjesdagbijeenkomst 2019 ging een volgende online campagne van start om het tweede corporate thema te versterken: 'Duurzaam ontwikkelen'.

In 2019 heeft het team de salesaanpak verder geprofessionaliseerd. Zo zijn er proposities voor de corporate thema's Duurzaam ontwikkelen en Betekenisvol werk ontwikkeld, de offertes en cv's zijn in een nieuw format gezet, er is een sales toolkit ontwikkeld, het klanttevredenheidsonderzoek (kto) is opnieuw opgezet en er zijn filmpjes gemaakt van opdrachtgevers die vertellen wat het CAOP voor hen heeft betekend. In 2020 wordt het accounthouderschap in de organisatie verder versterkt.

In 2019 is het communicatie- en marketingteam verder vernieuwd. Dit omdat de aangepaste koers van het CAOP – het profileren van het CAOP richting (potentiële) opdrachtgevers en het bedienen van nieuwe opdrachtgevers – een andere corporate communicatie- en marketingstrategie vereist. Er zijn expertises en vaardigheden aan het bestaande team toegevoegd die niet of te weinig aanwezig waren, bijvoorbeeld op het gebied van online marketing, data-analyse en (visuele) content. Eind 2019 staat er een sterk, energiek en krachtig team dat voor het CAOP en juist ook voor veel verschillende opdrachtgevers werkt.

Diverse kengetallen per fte

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Gemiddeld aantal fte's	193,7	194,9	185,1
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Netto omzet per fte	109,0	113,5	109,4
P-kosten excl externen/uitzendkrachten, per fte	89,0	90,6	85,1
Afschrijvingskosten per fte	3,6	3,6	4,2
Overige bedrijfskosten per fte	11,8	11,9	12,3
Resultaat voor belasting per fte	1,4	4,0	1,7

Exploitatie

Het in 2019 gerealiseerde resultaat voor belasting bedraagt k€ 277 (2018: k€ 307). Voor 2019 was een resultaat begroot van k€ 779. Een lagere netto omzet is daarvan de belangrijkste oorzaak.

Liquiditeit en solvabiliteit

Het saldo van de liquide middelen bedraagt per 31 december 2019 k€ 1.827 (2018: k€ 1.041). Met een balanstotaal van k€ 15.279 en een eigen vermogen van k€ 4.071 bedraagt de solvabiliteit 27% (2018: 29%).

Risico's

Het CAOP heeft een groot aantal opdrachtgevers. Een aantal van die opdrachten is van dermate omvang dat deze een aanzienlijk deel van de totale omzet vertegenwoordigen. Vanwege de kleine marges hebben fluctuaties in de afname van dienstverlening grote invloed op het resultaat van het CAOP. Het CAOP probeert deze risico's te beperken door meerjarige overeenkomsten af te sluiten, de medewerkers breder inzetbaar te maken en meer te werken met een flexibele schil, voor zover de opdracht zich daarvoor leent of dit voor de uitvoering van de opdracht wenselijk is (specialisme).

Vanaf 1 januari 2018 is de BTW-vrijstelling ex artikel 11, lid 1, onderdeel u, welke het CAOP voor een groot deel van de opdrachten toepaste, komen te vervallen.

Begroting 2020

Onderstaande begroting is op 12 december 2019 vastgesteld.

	Begroting 2020
	k€
NETTO OMZET	<u>21.528</u>
BEDRIJFSKOSTEN	
Personele kosten	18.105
Afschrijvingen	657
Overige bedrijfskosten	2.212
	<u>20.974</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	554
RENTE	
Rentebaten	-
Rentelasten	(64)
RESULTAAT VOOR BELASTINGEN	<u>490</u>
VENNOOTSCHAPSBELASTING	(98)
RESULTAAT NA BELASTINGEN	<u><u>392</u></u>

COVID-19

Door de uitbraak van het coronavirus en de ontstane coronacrisis zijn de resultaten van de stichting gedurende 2020 tot op heden, ten opzichte van hetgeen begroot, gedaald. Deze daling heeft zich met name voorgedaan vanaf medio maart. De verwachting is dat de coronacrisis het resultaat van de stichting over de rest van 2020 verder negatief zal beïnvloeden. Bij het opmaken van de jaarstukken is de volledige impact van de uitbraak van het coronavirus nog niet duidelijk. Dit zal namelijk mede afhangen van de wijze waarop de uitbraak van het coronavirus kan worden beheerst. Het CAOP doet er alles aan om binnen de omstandigheden één en ander zo goed mogelijk te organiseren. Daarbij worden de richtlijnen van het RIVM voor onze medewerkers gevolgd. Verwacht wordt dat geen gebruik gemaakt hoeft te worden van de regelingen die aangeboden worden door de overheid. Naar verwachting is het CAOP de komende periode volledig in staat om aan de financieringsbehoefte te voorzien.

Vermogen

Het eigen vermogen van het CAOP bedraagt per 31 december 2019 k€ 4.040. Het is de bedoeling het vermogen met toekomstig te behalen positieve resultaten op het niveau van 50% van de jaarlijkse personele lasten te brengen. Op basis van de gerealiseerde kosten over 2019 betreft het een bedrag van circa k€ 8.230.

Den Haag, 25 juni 2020

N. Ph. Geelkerken,
Directeur/bestuurder

Jaarrekening 2019

1 Balans en winst- en verliesrekening

Balans per 31 december 2019 na voorgestelde resultaatbestemming

	Nr.	31 december 2019		31 december 2018	
		* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1				
Bedrijfsgebouwen en terreinen		7.069		7.167	
Machines en installaties		656		529	
Andere vaste bedrijfsmiddelen		<u>315</u>		<u>460</u>	
			8.040		8.156
Financiële vaste activa	2				
Latente belastingvorderingen		<u>20</u>		<u>-</u>	
			20		-
Vlottende activa					
Vorderingen	3				
Debiteuren		2.123		1.569	
Overlopende activa		<u>3.258</u>		<u>2.667</u>	
			5.381		4.236
Liquide middelen	4		1.827		1.041
TOTAAL ACTIVA			<u>15.268</u>		<u>13.433</u>
Eigen vermogen	5		4.040		3.863
Langlopende schulden	6		2.986		3.154
Kortlopende schulden en overlopende passiva	7				
Schulden aan kredietinstellingen	8	168		168	
Crediteuren		1.028		829	
Belastingen en premies soc. verzekeringen	8	1.672		1.351	
Schulden terzake van pensioenen		216		199	
Subsidieregeling Ministerie van BZK	9	262		377	
Overige kortlopende schulden	10	1.312		1.165	
Overlopende passiva	11	<u>3.584</u>		<u>2.327</u>	
			8.242		6.416
TOTAAL PASSIVA			<u>15.268</u>		<u>13.433</u>

Winst- en verliesrekening 2019

	Nr.	2019		2018	
		* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Netto-omzet	14				
Omzet	15	24.364		22.807	
Directe projectkosten	16	<u>(3.250)</u>		<u>(2.550)</u>	
			21.114		20.257
Bedrijfskosten					
Personeelskosten	17	17.798		16.411	
Afschrijvingen	18	688		783	
Overige bedrijfskosten	19	<u>2.280</u>		<u>2.270</u>	
			<u>20.766</u>		<u>19.464</u>
Bedrijfsresultaat			348		793
Rentebaten		-		-	
Rentelasten	20	<u>(71)</u>		<u>(486)</u>	
			<u>(71)</u>		<u>(486)</u>
Resultaat voor belastingen			277		307
Belastingen	21		<u>(100)</u>		<u>(78)</u>
Resultaat na belastingen			<u><u>177</u></u>		<u><u>229</u></u>

2 Kasstroomoverzicht

	2019		2018	
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Saldo liquide middelen per 1 januari		1.041		692
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.526		687	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(572)		(338)	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	(168)		-	
		786		349
Saldo liquide middelen per 31 december		1.827		1.041
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>				
Resultaat na belastingen	177		229	
Afschrijvingen	688		783	
		865		1.012
Mutatie latente belastingvorderingen		(20)		31
<i>Mutaties in werkkapitaal</i>				
• Vorderingen op handelsdebiteuren	(554)		(1.033)	
• Overige vorderingen	-		-	
• Overlopende activa	(591)		211	
• Kortlopende schulden (incl. winstbelasting)	1.826		466	
		681		(356)
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		1.526		687
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>				
• Investerings in materiële vaste activa	(572)		(338)	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		(572)		(338)
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>				
Opname leningen	-		3.325	
Aflossing leningen	(168)		(3.325)	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		(168)		-

Algemeen

De Stichting CAOP is op 1 januari 1995 opgericht en is statutair en feitelijk gevestigd te Den Haag (Lange Voorhout 13). De stichting is ingeschreven in het Nederlandse handelsregister onder nummer 41158878.

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die zijn uitgegeven door de Raad voor de jaarverslaggeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. De grondslagen zijn niet gewijzigd. Vergelijkende cijfers zijn eventueel aangepast ter verbetering van het inzicht.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financiële verplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden de financiële instrumenten gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. De reële waarde is bepaald als contante waarde van de toekomstige kasstromen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische verkrijgingprijs verminderd met de cumulatieve afschrijving. De lineaire afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische gebruiksduur van de desbetreffende materiële vaste activa, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Op grond wordt niet afgeschreven. De geschatte economische gebruiksduur van bedrijfsgebouwen is 30 jaar. Hieronder zijn ook verbouwingen opgenomen. Deze worden afgeschreven in 5-10 jaar. De geschatte economische gebruiksduur van machines en installaties is 2-10 jaar en van andere vaste bedrijfsmiddelen tevens 5-10 jaar. De kosten van groot onderhoud worden per component geactiveerd en afgeschreven.

Financiële vaste activa

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen of nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden kunnen worden gecompenseerd. De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

Duurzame waardevermindering of vervreemding van vaste activa

Activa met een lange levensduur worden beoordeeld op duurzame waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom, wordt een bedrag voor impairment ten laste van het resultaat geboekt voor het

verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde van het actief. Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd op boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorderingen op handelsdebiteuren

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Vlottende activa en kortlopende schulden

De waardering van de vlottende activa en kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Grondslag liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

De waardering van de langlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Opbrengst- en kostenverantwoording

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Netto-omzet

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Directe projectkosten

Onder directe projectkosten wordt verstaan de aan de omzet toe te rekenen directe en indirecte kosten.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Grondslag afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Grondslag financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en de kortlopende schulden aan kredietinstellingen.

Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.

Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

4 Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening

TOELICHTING OP DE BALANS

1. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa was als volgt:

	Bedrijfsgebouw- en en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000	* € 1.000
Aanschaffingswaarde	9.593	3.229	3.751	16.573
Cumulatieve afschrijving	(2.426)	(2.700)	(3.291)	(8.417)
Boekwaarde per 1 januari 2019	7.167	529	460	8.156
Investeringen	107	384	81	572
Afschrijvingen	(205)	(257)	(226)	(688)
Totaal toevoeging/onttrekking	(98)	127	(145)	(116)
Boekwaarde per 31 december 2019	7.069	656	315	8.040
Aanschaffingswaarde	9.700	3.613	3.832	17.145
Cumulatieve afschrijving	(2.631)	(2.957)	(3.517)	(9.105)
Boekwaarde per 31 december 2019	7.069	656	315	8.040

Ten behoeve van de bankier zijn de bedrijfsgebouwen en terreinen hypothecair bezwaard tot maximaal k€ 9.000 (zie ook: 6. Langlopende schulden).

De investeringen betreffen met name vervanging van hard- en software (machines en installaties) en investeringen in de panden.

2. Financiële vaste activa

Voor de vennootschapsbelasting mag per 1 januari 2019 niet meer afgeschreven worden op bedrijfsgebouwen als de boekwaarde lager is dan de WOZ-waarde. Voor de bedrijfsgebouwen van CAOP is dit het geval. Hierdoor ontstaat een verschil tussen de waardering in de jaarrekening en de fiscale waardering. Voor dit verschil is een belastinglatentie gevormd.

3. Vorderingen

De vorderingen betreffen hoofdzakelijk de afrekeningen van diensten die in 2019 door het CAOP zijn geleverd en hebben een looptijd korter dan één jaar. Per 31 december 2019 is er geen voorziening getroffen voor oninbaarheid.

4. Liquide middelen

Tijdelijk overtollige gelden zijn in 2019 op spaarrekeningen uitgezet, conform het in 2012 vastgestelde

treasury-statuuat. De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

5. Eigen vermogen

De mutaties van 2018 en 2019 in het eigen vermogen zijn in de onderstaande verloopstaat weergegeven. Het saldo van het eigen vermogen is een algemene reserve.

	* € 1.000
Stand per 31 december 2017	3.633
<i>mutaties 2018</i>	
Resultaat boekjaar	229
Stand per 31 december 2018	3.863
<i>mutaties 2019</i>	
Resultaat boekjaar	177
Stand per 31 december 2019	4.040

6. Langlopende schulden

Het verloop van de langlopende schulden in het boekjaar was als volgt:

	2019	2018
	* € 1.000	* € 1.000
Stand per 1 januari	3.322	3.322
Aflossingen boekjaar	(168)	-
Totale schuld per 31 december	3.154	3.322
Af: kortlopend deel (< 1 jaar)	(168)	(168)
Langlopend per 31 december	2.986	3.154
Schulden looptijd > 5 jaar	2.319	2.487

Eind 2018 zijn de tot dan lopende hypothecaire leningen tegen gunstiger voorwaarden overgesloten. Hiervoor is een boeterente betaald, welke een extra last was in 2018. De twee nieuwe leningen hebben een looptijd tot eind 2028 en betreffen een aflossingsvrije lening voor een bedrag van k€ 1.662,5 met een rentevoet van 2,25% (10 jaar vast) en een lening met aflossing voor een bedrag van k€ 1.662,5 met een rentevoet van 2,00% (5 jaar vast). De leningen zijn afgesloten ter financiering van de aankoop van de panden Lange Voorhout 13 en Hoge Nieuwstraat 14. Deze panden zijn voor de leningen als zekerheid gesteld.

7. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan één jaar.

8. Belastingen en premies sociale verzekeringen

De specificatie van deze post is als volgt:

	2019	2018
	* € 1.000	* € 1.000
Te betalen loonheffing december	663	582
Te betalen sociale lasten december	246	202
Te betalen BTW 4e kwartaal	770	570
Te verrekenen VPB 2017 met resultaat 2016 (carry-back)	(49)	(49)
Te betalen VPB	42	46
Totaal	1.672	1.351

De (voorlopige) aanslag VPB over 2017 is in mei 2020 ontvangen. De aangifte is wel tijdig gedaan. De carry-back verliescompensatie met het resultaat 2016 dient derhalve per balansdatum nog plaats te vinden.

9. Subsidieregeling Ministerie van BZK

De post subsidieregeling Ministerie van BZK betreft de stand van de egaliseringsreserve inzake de subsidieregeling CAOP van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dit betreft het niet bestede deel van de ontvangen subsidie. De subsidieregeling bepaalt dat de jaarlijkse subsidie aan een maximum is verbonden. Jaarlijks wordt eventuele onderuitputting of overschrijding gedoteerd respectievelijk onttrokken aan deze reserve. De omvang van de egaliseringsreserve bedroeg per 31 december 2019 k€ 262.

10. Overige kortlopende schulden

Onder de overige kortlopende schulden zijn onder meer de reservering te betalen vakantiegeld en een reservering voor niet uitbetaalde vakantiedagen opgenomen. Daarnaast bevat deze post een bedrag aan nog te ontvangen facturen en zijn er in 2019 subsidies ontvangen die per einde boekjaar nog niet volledig waren besteed.

11. Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen voor diensten die het CAOP in 2020 gaat leveren, die in 2020 moeten worden terugbetaald of ten behoeve van bedragen die het CAOP als penvoerder namens derden in 2020 moet gaan betalen.

12. Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de onderneming blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn bijna volledig vorderingen op overheden of stichtingen die domicilie hebben gekozen bij het CAOP. Het kredietrisico is daarmee zeer beperkt.

Renterisico

De langlopende leningen kennen een resterende rentevastperiode van 4 jaar resp. 9 jaar. Deze leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Indien van toepassing betreffen de kortlopende opgenomen leningen het tijdelijk gebruik van de kredietfaciliteit via de rekening-courant van de bank. Er is daarbij sprake van een variabel rentepercentage over het opgenomen geld gedurende de gehele looptijd. Het CAOP heeft als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Marktwaarde

De marktwaarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde.

13. Niet in balans opgenomen rechten en verplichtingen

De verplichtingen uit hoofde van bestaande huur- en leaseverplichtingen, met een resterende looptijd variërend tot drie jaar, bedragen voor 2020 k€ 81 en voor de periode 2021 tot en met 2023 circa k€ 39 (in totaal). Er zijn geen verplichtingen met een looptijd langer dan vijf jaar. In de winst- en verliesrekening 2019 onder de Overige bedrijfskosten is een bedrag voor huur- en leasekosten opgenomen van k€ 81.

Ten behoeve van de verhuurder van het gehuurde bedrijfspand in Utrecht is een bankgarantie afgegeven voor in totaal k€ 21.

Het CAOP maakt gebruik van een seizoens-kredietfaciliteit van maximaal k€ 1.500, indien nodig opneembaar gedurende de periode 1 november tot 1 maart. Met de Rabobank is hiertoe een kredietovereenkomst gesloten voor onbepaalde duur. Voor deze aanvullende kredietfaciliteit zijn de panden Lange Voorhout 13 en Hoge Nieuwstraat 14 als zekerheid gesteld.

TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

14. Netto-omzet

De netto-omzet is de gerealiseerde omzet verminderd met de directe projectkosten.

	2019	2018
	* € 1.000	* € 1.000
Omzet	24.364	22.807
Directe projectkosten	(3.250)	(2.550)
Netto-omzet	<u>21.114</u>	<u>20.257</u>

De netto omzet over 2019 bedraagt k€ 21.114 en is 4,2% hoger dan in 2018. De omzetstijging hangt deels samen met een indexering van de prijzen en deels betreft het een uitbreiding van de orderportefeuille.

15. Omzet

De (bruto) omzet is k€ 1.557 (6,8%) hoger dan in 2018.

16. Directe projectkosten

De directe projectkosten zijn de kosten van leveringen en diensten door derden, gemaakt voor de uitvoering van de projecten.

17. Personeelskosten

Het CAOP heeft in 2019 een personele groei van het aantal fte's gekend van gemiddeld 185,1 fte's in 2018 naar gemiddeld 193,7 fte's in 2019.

Het aantal werknemers in dienst daalde in 2019 van 213 per 1 januari tot 206 per 31 december.

De personeelskosten worden als volgt gespecificeerd:

	2019	2018
	* € 1.000	* € 1.000
Salarissen	12.327	11.294
Sociale lasten	2.112	1.950
Pensioenkosten	2.020	1.808
Uitzendkrachten/externen	553	667
Personele exploitatiekosten	786	692
Totaal personeelskosten	<u>17.798</u>	<u>16.411</u>

Per 1 januari 2015 heeft het CAOP zich vrijwillig aangesloten bij het ABP en volgt daarmee hun pensioenreglement.

18. Afschrijvingen

De afschrijvingen worden als volgt gespecificeerd:

	2019	2018
	* € 1.000	* € 1.000
Bedrijfsgebouwen en terreinen	205	205
Machines en installaties	257	357
Andere vaste bedrijfsmiddelen	226	221
Totaal afschrijvingen	<u>688</u>	<u>783</u>

De lagere afschrijvingskosten betreffen voornamelijk de machines en installaties. In 2019 is een deel van de activa (technische installaties, hardware) volledig afgeschreven, maar is besloten deze apparatuur vooralsnog niet te vernieuwen.

19. Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten worden als volgt gespecificeerd:

	2019	2018
	* € 1.000	* € 1.000
Kantoorkosten	118	148
Kosten ICT	1.033	823
Huisvestingskosten	418	492
Kostenvergoeding bestuursraad	36	41
Restauratieve voorzieningen	343	461
Marketing	212	219
Overige algemene kosten en extern advies	120	86
Totaal overige bedrijfskosten	<u>2.280</u>	<u>2.270</u>

De kosten ICT bedroegen in 2019 k€ 1.033. Dat is k€ 210 hoger dan in 2018. De hogere kosten betreffen de noodzakelijke extra inhuur van externe expertise en kosten voor de verdergaande automatisering en de verbetering van de netwerkbeveiliging.

De daling van de kosten restauratieve voorzieningen hangt grotendeels samen met prijsafspraken die gemaakt zijn met de leverancier, alsmede met een kleiner verbruik van restauratieve voorzieningen tijdens de vergaderingen.

20. Rentelasten

De rentelasten 2019 betreffen de rentelasten van de langlopende leningen. In 2018 is eenmalig een boeterente betaald vanwege het oversluiten van de hypothecaire lening.

21. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Het gewogen gemiddelde toepasselijke belastingtarief bedraagt 22,7% (2018: 22,2%). De belastinglast in de winst- en verliesrekening over 2019 bedraagt k€ 100 ofwel 36,1% van het resultaat vóór belastingen (2018: 25,3%).

22. Bezoldiging topfunctionarissen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op het CAOP. Het voor het CAOP toepasselijke bezoldigingsmaximum is het algemeen bezoldigingsmaximum en bedraagt in 2019 € 194.000 (2018: € 189.000).

Bedragen in €	N. Ph. Geelkerken	P. Banis
Functie	Directeur/ Bestuurder	Directeur/ Bestuurder a.i.
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 / 31-12	01-10 / 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	163.682	34.353
Beloningen betaalbaar op termijn	20.850	5.024
Totaal bezoldiging	<u>184.532</u>	<u>39.377</u>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	<u>194.000</u>	<u>48.500</u>
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Bedragen in €	N. Ph. Geelkerken
Functie	Directeur/
Gegevens 2018	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	155.743
Beloningen betaalbaar op termijn	19.232
Totaal bezoldiging	<u>174.975</u>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	<u>189.000</u>

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 en 2019 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

23. Bezoldiging leden Raad van Toezicht

Per 1 januari 2019 is de Raad van Toezicht opgericht. Deze raad trad vanaf dat moment in de plaats van de Bestuursraad.

Bedragen in €	A.M.C. Eijsink	A. Sieverdink	J.J.C. Debie	G.P.M. van Haren	S. Pijpstra	C. Kervezee	J.M. de Vries	H. Itzig Heine	M. Ouweland	R.C. Hunnengo
Functie	Voorzitter	Voorzitter AC	Plv. vz AC	Lid RvT en AC	Lid RvT en AC	Wvd Vz/Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functie vervulling in 2019	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12
Totale bezoldiging	333	6.000	1.500	4.833	4.833	6.333	3.333	3.333	3.333	3.333
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	19.400	19.400	19.400	19.400	19.400	19.400	19.400	19.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018									
Bedragen in €	K.G. de Vries	A. Sieverdink	J.J.C. Debie	M.W.J. Lak	S. Pijpstra	C. Kervezee	R.T.B. Visser	H. Itzig Heine	M. Ouweland
Functie	Voorzitter	Voorzitter AC	Lid BR en AC	Lid BR	Lid BR en AC	Lid BR	Lid BR	Lid BR	Lid BR
Aanvang en einde functie vervulling in 2018	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12	01-01/31-12
Totaal bezoldiging	6.296	6.296	4.796	3.296	4.796	3.296	296	3.296	3.296
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900

De in 2018 gepresenteerde vergoeding voor de heer A. Sieverdink bevat ten onrechte een bedrag van € 296 aan verzekeringspremie voor de bestuurdersaansprakelijkheid. De heer Sieverdink is voorzitter van de Audit Commissie en geen lid van de (toenmalige) Bestuursraad. De premie voor bestuurdersaansprakelijkheid is derhalve geen onderdeel van de bezoldiging van de heer Sieverdink.

24. Voorgestelde resultaatbestemming

Voorgesteld wordt het resultaat na belasting toe te voegen aan de algemene reserve. Het vorenstaande is verwerkt in de jaarrekening 2019.

Den Haag, 25 juni 2020

Directeur / Bestuurder CAOP
Mr. N. Ph. Geelkerken

OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum

Ter bestrijding van de uitbraak van Covid-19 heeft de Rijksoverheid op 15 maart 2020 noodmaatregelen genomen. Deze noodmaatregelen, zoals het sluiten van scholen en horeca gelegenheden, zullen (naar verwachting) ernstige nadelige gevolgen hebben op het Nederlandse en Internationale handelsverkeer. Hoewel de omvang en impact van de nadelige gevolgen niet met zekerheid zijn vast te stellen is de verwachting van de leiding van de stichting dat deze niet zullen leiden tot onzekerheden omtrent de continuïteit van de stichting.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en de directeur/bestuurder van Stichting Centrum voor Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Centrum voor Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel (de stichting) te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Centrum voor Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de winst- en verliesrekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Centrum voor Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur/bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur/bestuurder en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

De directeur/bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is de directeur/bestuurder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur/bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur/bestuurder afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directeur/bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur/bestuurder het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directeur/bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Oud-Beijerland, 25 juni 2020

Troost Accountantskantoor VOF

M.R. Ruivenkamp AA